

Posudek oponenta diplomové práce

Název práce: Přeměna běžné mateřské školy ve vzdělávací instituci využívající alternativní vzdělávací program Montessori

Autorka: Kateřina Hálová

Předložená diplomová práce teoreticko - empirického charakteru má dostatečný rozsah 89 stran textu a 27 stran příloh. Zvolené téma je aktuální s ohledem na rozšiřování uvedené pedagogické koncepce ve vzdělávacím systému ČR. Volbu tématu zdůvodňuje autorka v úvodu (s. 8) hlubším zájmem o pedagogiku M. Montessori i zájmem zjistit možnosti, jak by se tento pedagogický směr mohl dále rozšiřovat. Práce je rozdělena do dvou částí. První - teoretická řeší problematiku přeměny mateřské školy obecně, druhá část je věnována případové studii mateřské školy, která výše uvedenou změnou prošla a může být s využitím metod kvalitativního výzkumu příkladem pro stanovení kroků transformace.

První kapitola je věnována obecně předškolnímu vzdělávání a obsahuje seznam základních dokumentů a legislativní rámec pro činnost mateřských škol. K vypracování teoretické části využila autorka řadu zdrojů (seznam literatury obsahuje dostatečný počet 47 položek včetně zdrojů z internetu). Pokud jde o používání citací, je třeba odvolávat se na primární zdroje, například na straně 14 přímo na zákon o vzdělávání.

Kapitola 1.4 popisuje pedagogický systém Marie Montessori v rozsahu postačujícím k vystižení hlavních principů pro potřeby této diplomové práce. Kapitola 2 je zaměřena na řízení mateřské školy, která směřuje k inovacím. Principy a uváděné postupy jsou aplikovány z teorie řízení a mohou být dobrým podnětem pro každého, kdo se chce zabývat problematikou změn a inovací ve školství. Bylo by jistě účelné alespoň naznačovat možnosti aplikace teoretických pouček v konkrétních situacích, například pro záměr inovovat mateřskou školu v duchu principů M. Montessori.

Kapitola 4 je věnována zjišťování, jakým způsobem byla realizována transformace běžné mateřské školy na školu se vzdělávacím programem Montessori. Z toho má být vyvozeno, co vše je třeba učinit pro realizaci transformace (hlavní výzkumná otázka a dílčí otázky na str. 47 až 48, 1+6). Protože se s těmito otázkami v dalším textu pracuje, měly být pro větší přehlednost očíslovány, popřípadě označeny písmeny. Pro sběr dat byly využity metody kvalitativního výzkumu (pozorování, rozhovor, analýza dokumentů). Na str. 49 je informace o nutnosti zachování anonymity (viz též příloha č. 1). Domnívám se, že utajování jinak přístupných informací nebylo nutné a vyvolává zbytečné otázky - proč se utajuje, proč je ředitelka MŠ nazývána ředitelem apod. Doporučuji při obhajobě popisovanou mateřskou školu „odtajnit“.

Základní údaje o mateřské škole jsou v kapitole 4.2, data byla shromážděna během pěti návštěv a poskytují dostatek podkladů pro odpovědi na základní otázky související s přeměnou mateřské školy. V obrázku 8 mi není jasné, proč „znalosti a dovednosti“ nejsou chápány jako předpoklady - tím by se schéma zjednodušilo. Některé zjištěné skutečnosti jsou vloženy do přílohy (např. obrázky). Informace na stranách 55 až 69 jsou nezřetelně strukturovány, jednotlivé nadpisy by si zasloužily grafické zvýraznění a očíslování.

Obsahem kapitoly 5 je analýza zjištěných informací. Zde jsou uvedeny poznatky k výzkumným otázkám a tím je cíl diplomové práce v plném rozsahu splněn. I zde spatřuji nedostatek ve formální stránce, neboť text není dostatečně přehledný.

Při celkovém hodnocení diplomové práce je třeba ocenit zvolený přístup ke zpracování tématu a pak zejména množství shromážděných údajů, které přinášejí řadu zajímavých a do jisté míry i unikátních poznatků, například rozhovor s ředitelkou MŠ - příloha C. Připomínky k formální stránce DP by se mohly týkat i několika neopravených překlepů, např. Montessory - Montessori, jsme - jsem apod.

K obhajobě diplomové práce se ještě nabízí otázka, zda a jak chce diplomantka tuto svoji práci využít.

Diplomová práce splňuje požadované náležitosti, doporučuji přijmout ji k obhajobě.

Navrhuji hodnocení

V Hradci Králové dne 26. 4. 2015

PhDr. Vladimír Václavík, Ph.D.